

1

Eens per week, op donderdag, is het *chain night*. Eens per week is dat het beslissende moment voor de zestig vrouwen die hier vastzitten. Voor sommige van die zestig komt dat beslissende moment steeds weer terug. Die zijn er al aan gewend. Ik heb het maar één keer meegemaakt. Om twee uur 's nachts werd ik wakker gemaakt, vastgeketend en geteld, Romy Leslie Hall, gedetineerde w314159, en bij de andere vrouwen in de rij gezet voor een nachtelijke rit dwars door Californië.

Toen onze bus het gevangensterrein af reed, drukte ik me tegen de met gaas beveiligde ruit om te proberen iets van de buitenwereld te zien. Veel bijzonders was dat niet. Tunnels en opritten, donkere, verlaten wegen. Er was niemand op straat. We reden door het holst van de nacht, waarin de stoplichten niet meer op rood of groen sprongen maar alleen oranje knipperden. Er kwam een auto langs. Zonder licht. Hij schoot voorbij, donker, en met een duivelse snelheid. Een meisje op mijn afdeling in het huis van bewaring had onvoorwaardelijk levenslang gekregen alleen omdat ze had gereden. Zij had niet geschoten, zei ze tegen iedereen die het wilde horen. Zij had niet geschoten. Alleen maar de auto bestuurd. Dat was alles. Ze hadden nummerbordherkenning gebruikt. Ze hadden alles met bewakingscamera's gefilmd. Wat ze hadden was een opname van de auto die 's nachts over straat reed, eerst met het licht aan, daarna met het licht uit. Als de bestuurder de lichten dooft, is het voorbedachte raad. Als de

bestuurder de lichten dooft, is het moord.

Dat ze ons op dat uur vervoerden had een reden, had meerdere redenen. Als ze ons in een capsule naar de gevangenis hadden kunnen schieten, hadden ze dat gedaan. Alles om de rest van de wereld de aanblik te besparen van een troosteloze groep geketende vrouwen in een politiebus.

Een paar van de jongsten zaten te janken en te snotteren toen we de snelweg op reden. Er zat een meisje in een kooi, zo te zien was ze een maand of acht zwanger, haar buik was zo dik dat ze een extra lang stuk ketting om haar middel hadden moeten doen om haar handen daaraan vast te ketenen. Ze zat te hikken en te trillen, haar gezicht onder de tranen. Ze hadden haar in die kooi gestopt vanwege haar leeftijd, om haar tegen ons te beschermen. Ze was vijftien.

Een vrouw verder voorin draaide zich om naar de zielige geluiden die uit de kooi kwamen en siste alsof ze met een bus mierengif spoot. Toen dat niet werkte, begon ze te schreeuwen.

‘Kop dicht, godverdomme!’

‘Godsamme,’ zei iemand tegenover me. Ik kom uit San Francisco en ik kijk heus niet op van een trans, maar deze figuur zag er echt uit als een vent. Schouders zo breed als het gangpad en een dun baardje langs de kaken. Ik nam aan dat ze uit de pottenafdeling van het huis van bewaring kwam. Het was Conan, die heb ik later beter leren kennen.

‘Godsamme zeg, het is een kind. Laat d’r janken.’

De vrouw zei tegen Conan dat ze haar kop moest houden, toen begonnen ze te bekvechten en kwamen de bewakers tussenbeide.

Bepaalde vrouwen in de gevangenis willen iedereen de wet voorschrijven en de vrouw die zei dat het stil moest zijn was er ook zo eentje. Als je je aan hun regels houdt, bedenken ze nog meer regels. Je moet tegen ze knokken, anders blijf je nergens.

Ik had al geleerd om niet te huilen. Twee jaar eerder, toen ik werd gearresteerd, kon ik daar juist niet mee ophouden. Mijn leven was voorbij en dat wist ik. De eerste nacht in de gevangenis

hoopte ik nog dat ik wakker zou worden uit de droom waarin ik terecht was gekomen. Maar ik werd nergens anders wakker dan op een matras dat naar pis stonk, en ik hoorde niks anders dan slaande deuren, gillende gekken en alarmbellen. Het meisje dat bij mij op cel zat, en dat geen gek was, schudde me ruw door elkaar om mijn aandacht te trekken. Ik keek op. Ze draaide zich om en tilde haar gevangenshemd op om de tattoo op haar onderrug te laten zien, haar *tramp stamp*. Er stond

Shut the Fuck Up

Het werkte. Ik hield op met huilen.

Dat was aardig van mijn celgenote. Ze wilde me helpen. Niet iedereen kan z'n bek houden en hoewel ik wel altijd mijn best deed, was ik anders dan mijn celgenote, die ik later als een soort heilige ben gaan beschouwen. Niet door de tattoo op zich, maar door haar trouw aan dat voorschrift.

De politie had me naast een andere blanke vrouw in de bus gezet. Ze had lang, slap, glanzend bruin haar en een brede, griezelige lach, alsof ze reclame maakte voor een tandenbleekmiddel. In de gevangenis zijn er niet veel met witte tanden en die had zij ook niet, maar ze had wel die zelfingenomen, ongepaste grijns. Dat stond me niet aan. Ze zag eruit alsof een deel van haar hersenen operatief was verwijderd. Ze noemde haar voor- en achternaam, Laura Lipp, en vertelde dat ze werd overgeplaatst van Chino naar Stanville, alsof we allebei niks te verbergen hadden. Sindsdien heeft niemand zich ooit nog met zijn voor- en achternaam aan me voorgesteld, of bij de eerste kennismaking een geloofwaardig lijkend levensverhaal verteld, niemand doet dat, ik ook niet.

‘Lipp met dubbel p is de naam van mijn stiefvader, die heb ik later aangenomen,’ zei ze, alsof ik daarnaar had gevraagd. Alsof

mij dat iets kon schelen, toen of wanneer dan ook.

‘Mijn vader-vader was een Culpepper. Een Culpepper uit Apple Valley, niet uit Victorville. Er zit een schoenmaker in Victorville die ook Culpepper heet, maar dat is geen familie.’

Het is niet de bedoeling dat je in de bus met elkaar praat. Van die regel trok ze zich niets aan.

‘Mijn familie woont al drie generaties in Apple Valley. Klinkt dat niet heerlijk, Apple Valley? Je kan de appelbloesem bijna ruiken, je hoort de bijen zoemen en je krijgt zin in verse appelcider en warme appeltaart. In juli hebben ze in de Craft Cubby al de herfstdecoraties staan, gekleurde bladeren en plastic pompoenen. Maar crystal meth brouwen is pas echt een traditie in Apple Valley. Niet in mijn familie, hoor, je moet geen verkeerde indruk krijgen. De Culpeppers maken zich nuttig. Mijn vader had een eigen aannemersbedrijf. Ze zijn niet zoals mijn schoonfamilie, die... O! O kijk! Daar is Magic Mountain!’

We kwamen langs de witte parabolen van een achtbaan naast de brede meerbaanssnelweg.

Toen ik drie jaar eerder naar Los Angeles verhuisde, leek dat pretpark de poort tot mijn nieuwe leven. Het eerste grote herkenningpunt langs de snelweg als je naar het zuiden raasde, schel, lelijk en spannend, maar dat deed er nu niet meer toe.

‘Er zat een vrouw op mijn afdeling die kinderen uit Magic Mountain stal,’ zei Laura Lipp, ‘samen met die psychopaat van een man van d’r.’

Ze gooide steeds haar gordijn van glanzend haar naar achteren zonder haar armen te gebruiken, alsof het haar met elektrische stroom aan haar lichaam vastzat.

‘Ze heeft me verteld hoe ze dat deden. De mensen vertrouwden haar en haar man omdat ze oud waren. Van die lieve, vriendelijke oudjes, weet je wel, en dan was er weleens een moeder met kinderen die alle kanten op renden en als die moeder dan achter een van die kinderen aan ging, zat die oude mevrouw – ik zat in het CIW bij haar op cel, toen heeft ze me het hele verhaal verteld –, dan

zat zij daar te breien en zei ze tegen zo'n moeder dat ze wel even op haar andere kind wilde letten. Zodra de moeder uit het zicht verdwenen was, werd dat kind met het mes op de keel naar een wc gesmokkeld. Die oude vrouw had met haar man een heel plan bedacht. Het kind kreeg een pruik op, andere kleren aan, en werd daarna door dat gluisperige ouwe stel mee het park uit genomen.'

'Wat verschrikkelijk,' zei ik. Ik probeerde wat verder bij haar vandaan te gaan zitten, voor zover dat met die ketting mogelijk was.

Ik heb zelf een kind, Jackson.

Ik hou van mijn zoon, maar het valt me zwaar om aan hem te denken. Ik probeer dat niet te doen.

Mijn moeder heeft me naar een Duitse actrice genoemd die in een talkshow op tv tegen een bankrover zei dat ze hem heel leuk vond.

Heel leuk, zei de actrice, ik vind je heel leuk.

Hij zou net als de actrice in die talkshow worden geïnterviewd. De gasten, die links van het bureau van de presentator zaten, praatten onderling meestal niet met elkaar. Naarmate de talkshow vorderde, schoven ze steeds meer op naar de buitenkant.

'Je begint vanaf de búitenkant,' zei een of andere lul een keer tegen me over bestek. Dat had ik nooit geleerd, niemand had me dat verteld. Hij betaalde me voor de date en in ruil daarvoor vond hij dat hij me de hele avond op allerlei kleine manieren kon vernederen, anders vond hij dat hij geen waar voor zijn geld kreeg. Toen ik die avond wegging uit zijn hotelkamer, nam ik een tas mee die bij de deur stond. Dat merkte hij niet, zijn aandacht was verslapt omdat zijn taak om mij te verlagen erop zat en hij nu heerlijk kon genieten van zijn hotelbed. Die tas was van Saks Fifth Avenue en

er zaten allemaal andere tasjes in met cadeautjes voor een vrouw, zijn echtgenote nam ik aan. Zakkige, dure kleren die ik nooit aan zou trekken. Ik liep met de tas door de lobby en stopte hem in een vuilnisbak toen ik naar mijn auto liep, die had ik een paar straten verderop in een parkeergarage in Mission Street gezet, want ik wilde niet dat die kerel iets van mij wist.

Op de buitenste stoel op de set van de talkshow zat een bankrover die was uitgenodigd om over zijn verleden te vertellen; naast hem zat de Duitse filmactrice, die zich naar de bankrover toe wendde en zei dat ze hem leuk vond.

Mijn moeder heeft me naar die actrice vernoemd, die met de bankrover praatte in plaats van met de presentator.

Volgens mij vond hij het leuk dat ik die tas had gestolen. Daarna wilde hij me vaker zien. Hij wilde doen alsof ik zijn vriendin was, en veel vrouwen die ik kende vonden dat een lot uit de loterij: zulke mannen betaalden de huur een jaar vooruit, je had maar één zo'n man nodig en dan zat je gebeiteld. Ik was met hem uitgegaan omdat mijn oude vriendin Eva me had overgehaald. Soms wil je iets wat andere mensen willen, eventjes, totdat het vervliegt als je beseft wat je zelf wilt. Die avond, toen die nerd uit Silicon Valley deed alsof we bondgenoten waren in de liefde – wat inhield dat hij me als oud vuil behandelde, tegen me zei dat ik mooi was op een 'ordinaire' manier, en hij zijn geld gebruikte om mij in zijn macht te krijgen, alsof we een relatie hadden maar dan wel op zijn voorwaarden omdat hij degene was die betaalde, en hij mij kon vertellen wat ik moest zeggen, hoe ik moest lopen, wat ik moest bestellen, welke vork ik moest gebruiken, waar ik zogenaamd van moest genieten –, toen besepte ik dat het niet mijn ding was om

iemand vriendin te spelen. Ik peesde liever mijn geld bij elkaar als lapdanseres in Club Mars in Market Street. Het maakte me niet uit of iets eerlijk werk was, alleen of ik het wel of niet walgelijk vond. Van lapdansen wist ik dat opgeilen makkelijker is dan praten. Iedereen is weer anders als het gaat om persoonlijke normen en iedereen heeft weer iets anders te bieden. Ik kan niet doen alsof ik vrienden met iemand ben. Ik wilde niet dat iemand mij leerde kennen, ook al waren er een paar kerels die ik weleens wat kruimels gaf. Jimmy the Beard, de portier, die alleen maar wilde dat ik deed alsof zijn sadistische gevoel voor humor normaal was. En Dart, de avondmanager, omdat hij ook van klassieke auto's hield en altijd zei dat hij met mij naar Hot August Nights in Reno wilde. Dat was maar een geintje, en hij was maar de avondmanager. Hot August Nights. Niet mijn soort auto-evenement. Ik ben met Jimmy Lovejoy naar de Sonoma-crossbaan geweest, waar we hotdogs aten en bier van de tap dronken, en de crossauto's modder tegen het gaas opspatten.

Sommige meisjes in Club Mars wilden een vaste klant en waren altijd bezig om er eentje in te palmen. Ik niet, maar uiteindelijk kreeg ik er toch een, Kurt Kennedy. Kennedy de Creep.

Ik denk weleens dat er een vloek op San Francisco rust. Meestal vind ik het een trieste kutstad. Het schijnt er mooi te zijn, maar die schoonheid is alleen zichtbaar voor nieuwkomers, en onzichtbaar voor mensen die er moeten opgroeien. Zoals die glimpen van de blauwe baai aan het eind van de brandgangen in de straat die achter het Buena Vista Park loopt. Later, in de gevangenis, kon ik die voor me zien alsof ik als een spook door de stad waarde. Huis na huis bekeek ik alles wat er te zien was, drukte ik mijn gezicht tegen de hekken van de brandgangen tussen de victoriaanse huizen aan de oostkant van het Buena Vista Park, dan was het blauw van het water zacht en diffuus door een vage zweem mist, een vochtige

kus, een gloed. Toen ik nog vrij was, had ik daar geen oog voor. Dat park was toen ik opgroeide een plek waar wij als pubers zaten te drinken. Waar oudere mannen naartoe kwamen om te cruisen, wegsneakten naar oude matrassen in de bosjes. Waar jongens die ik kende zulke cruisende mannen in elkaar sloegen, en er eentje van een klif gooiden nadat ze hem een krat bier hadden laten kopen.

Vanaf Tenth Avenue in Moraga, waar ik als kind met mijn moeder woonde, kon je Golden Gate Park zien, en verderop het Presidio, de dofrøde punten van de Golden Gate Bridge, en daarachter de steile, groene plooien van de Marin Headlands. Ik wist dat de rest van de wereld de Golden Gate Bridge heel bijzonder vond, maar mijn vrienden en ik werden er niet warm of koud van. Wij wilden alleen maar zuipen. De stad stond bij ons voor klamme vingers mist die onder onze kleren kropen, altijd weer die klamme vingers, en dikke natte mistbanken die Judah Street binnendrongen als ik bij de zanderige trambaan op de N stond te wachten, die 's avonds laat één keer per uur reed, daar stond ik maar te wachten met aangekoekte modder aan mijn broekspijpen, modder van de plassen op de parkeerplaats van Ocean Beach. Of modder van Acid Mountain, die ik met lsd op had beklommen, want daar was Acid Mountain voor. Het rotgevoel van het extra gewicht dat me naar beneden trok door die aangekoekte modder op de zomen van mijn spijkerbroek. Het rotgevoel van cocaïne snuiven met onbekenden in een motel in Colma, bij de begraafplaats. De stad betekende natte voeten en doorweekte sigaretten op een verregend bierfeest in de Grove. Regen en bier en bloedige vechtpartijen op St Patrick's Day. Misselijk worden van de Bacardi 151 en mijn kin opensplijten op een betonnen muurtje in Minipark. Iemand die een overdosis nam in een slaapkamer in de blanke wijk met sociale huurwoningen langs de Great Highway. Iemand die zomaar een geladen pistool tegen mijn hoofd zette in Big Rec, waar mensen honkbal spelen in het park. Die gek klampte ons op een avond aan toen we rustig onze flessen forties zaten leeg te drinken; een

situatie die zo typerend is, ook al gebeurde het maar één keer, dat ik me niet meer kan herinneren hoe het afliep. Voor mij was San Francisco de McGoldricks en de McKittricks en de Boyles en de O'Boils en de Hicks en de Hickeys en hun *Erin Go Bragh*-tattoos, en de knokpartijen die ze begonnen en wonnen.

Onze bus reed naar de rechterbaan en minderde vaart. We namen de afslag bij Magic Mountain.

‘Gaan we in de achtbaan?’ vroeg Conan. ‘Zou wel chill zijn.’

Magic Mountain was linksaf, aan de overkant van de snelweg. Rechtsaf was een mannengevangenis. Onze bus sloeg rechts af.

De wereld was opgesplitst in goed en slecht, aan elkaar gekoppeld. Pretpark en gevangenis.

‘Ook best,’ zei Conan. ‘Ik zag het toch al niet zitten. Die tickets zijn schijtduur. Ik ga nog liever terug naar de grote O. Or-lan-do.’

‘Hoor die gek,’ zei iemand. ‘Jij bent nooit niet in Orlando geweest.’

‘Daar heb ik twintig rooien gedokt,’ zei Conan. ‘In drie dagen. Ik had m’n chick meegenomen. En haar kinderen. Suite met jacuzzi. Onbepaalde toegangskarten. Krokodillensteaks. Orlando is chill. Veel chiller dan deze bus in elk geval.’

‘Jij maar denken dat ze je naar Magic Mountain brachten,’ zei de vrouw die voor hem zat. ‘Achterlijke fucker.’ Haar gezicht zat vol tattoos.

‘Godsamme, ze zijn goed losgegaan op jouw gezicht,’ zei Conan. ‘Als ik iedereen hier zo zie dan denk ik dat jij het van ons allemaal nog het verst gaat schoppen in het leven.’

De vrouw siste afkeurend en draaide zich om.

Wat ik later begreep, over San Francisco, was dat ik er in schoonheid ondergedompeld was, maar dat het zicht erop mij werd belemmerd. Toch kon ik me er nooit toe zetten weg te gaan, totdat mijn vaste klant Kurt Kennedy me ertoe dwong, maar de vloek van de stad bleef me achtervolgen.

Verder was ze een treurig mens, die actrice naar wie ik ben vernoemd. Haar zoon was op zijn veertiende over een hek geklommen, had daarbij een slagader in zijn been opengehaald en was gestorven. Daarna was zij zwaar aan de drank gegaan en was ze op haar drieënveertigste zelf ook overleden.

Ik ben negenentwintig. Veertien jaar is een eeuwigheid, als ik nog zo lang moet leven. Het duurt trouwens nog meer dan twee keer zo lang – zevenendertig jaar – voordat ik voor de commissie mag verschijnen die over mijn strafvermindering beslist, en ik, als dat goed gaat, aan mijn tweede levenslange straf kan beginnen. Ik heb twee keer levenslang, plus een verlenging van zes jaar.

Ik maak geen plannen voor een lang leven. Ook niet per se voor een kort leven. Ik heb helemaal geen plannen. Of je nu plannen maakt of niet: je blijft toch gewoon bestaan totdat je niet meer bestaat, en dan zijn al je plannen zinloos.

Maar dat ik geen plannen heb, wil niet zeggen dat ik geen spijt heb.

Had ik maar nooit in Club Mars gewerkt.

Had ik Kennedy de Creep maar nooit ontmoet.

Had Kennedy de Creep maar nooit besloten om mij te gaan stalken.

Maar dat deed hij wel, en hij deed het meedogenloos. Als dat allemaal niet was gebeurd, zou ik nu niet in een bus op weg zijn geweest naar een leven in een betonnen bak.
